

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ZDROWIA¹⁾**

z dnia 2005 r.

w sprawie współdziałania między organami Państwowej Inspekcji Sanitarnej, Inspekcji Weterynaryjnej oraz Inspekcji Ochrony Środowiska w zakresie zwalczania chorób zakaźnych

Na podstawie art. 4 ustawy z dnia 6 września 2001r. o chorobach zakaźnych i zakażeniach (Dz. U. Nr 126, poz.1384, z późn. zm.²⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1.

Rozporządzenie określa formy i tryb współdziałania między organami Państwowej Inspekcji Sanitarnej, Inspekcji Weterynaryjnej oraz Inspekcji Ochrony Środowiska w zakresie zwalczania chorób zakaźnych, które mogą być przenoszone ze zwierząt na ludzi lub z ludzi na zwierzęta, uwzględniając w szczególności:

- 1) wykaz chorób zakaźnych, których dotyczy współdziałanie;
- 2) sposoby wymiany informacji epidemiologicznych i epizootologicznych oraz opracowań statystycznych;
- 3) sposoby uzgodnienia postępowania między organami przy zwalczaniu chorób, które mogą być przenoszone ze zwierząt na ludzi lub z ludzi na zwierzęta;
- 4) formy powiadamiania o wykryciu ognisk chorób zakaźnych, które mogą być przenoszone ze zwierząt na ludzi lub z ludzi na zwierzęta.

§ 2.

1. W zakresie zwalczania chorób zakaźnych, które mogą być przenoszone ze zwierząt na ludzi i z ludzi na zwierzęta, współdziałają:

- 1) na obszarze kraju:
 - a) Główny Inspektor Sanitarny,
 - b) Główny Lekarz Weterynarii,
 - c) Główny Inspektor Ochrony Środowiska;
- 2) na obszarze województwa:
 - a) państwowy wojewódzki inspektor sanitarny,
 - b) wojewódzki lekarz weterynarii,
 - c) wojewódzki inspektor ochrony środowiska działający w imieniu wojewody;
- 3) na obszarze powiatu:
 - a) państwowy powiatowy inspektor sanitarny,
 - b) powiatowy lekarz weterynarii,
 - c) inspektor ochrony środowiska, działający w imieniu wojewody lub starosta w przypadku powierzenia mu spraw z zakresu działania wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska.

2. Organy, o których mowa w ust. 1, współdziałają przy zwalczaniu chorób zakaźnych, o których mowa w § 3, w szczególności poprzez okresowe udostępnianie zbiorczych informacji epidemiologicznych, epizootologicznych i opracowań statystycznych.

3. Organy, o których mowa w ust. 1, przekazują sobie informacje o wykryciu ognisk chorób zakaźnych, o których mowa w § 3.

§ 3.

Wykaz chorób zakaźnych, przy zwalczaniu których współdziałają organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej, Inspekcji Weterynaryjnej oraz Inspekcji Ochrony Środowiska jest określony w [załączniku do rozporządzenia](#).

§ 4.

1. W przypadku otrzymania zawiadomienia o rozpoznaniu albo powzięciu podejrzenia o zachorowaniu człowieka na pryszczycę, gorączkę doliny Rift, wściekliznę, wąglik, ostrą brucelozę, włośnicę, gruźlicę prątkującą u osób mających stały kontakt ze zwierzętami, tularemię, chorobę wywołaną zakażeniem E. coli (szczepy werocytotoksyczne, enterokrwotoczne i grypę ptasią) lub otrzymania zawiadomienia o stwierdzeniu w materiale biologicznym pobranym od człowieka obecności biologicznych czynników chorobotwórczych wywołujących te choroby, państwowy powiatowy inspektor sanitarny zgłasza ten fakt, niezwłocznie po otrzymaniu zawiadomienia, właściwemu organowi Inspekcji Weterynaryjnej i, w terminie 24 godzin od otrzymania zawiadomienia, organowi Inspekcji Ochrony Środowiska oraz ustala, w porozumieniu z tymi organami, sposób postępowania na obszarze powiatu w celu zwalczania tych chorób.

2. Zgłoszenie, o którym mowa w ust. 1, zawiera następujące dane:

- 1) nazwę choroby zakaźnej;
- 2) nazwę biologicznego czynnika chorobotwórczego, jeżeli został zidentyfikowany;
- 3) datę rozpoznania choroby zakaźnej albo datę powzięcia podejrzenia o zachorowaniu na chorobę zakaźną lub datę stwierdzenia obecności biologicznego czynnika chorobotwórczego;
- 4) miejsce zamieszkania osoby, u której rozpoznano chorobę zakaźną albo powzięto podejrzenie o zachorowaniu lub stwierdzono obecność biologicznego czynnika chorobotwórczego.

§ 5.

1. W przypadku rozpoznania albo powzięcia podejrzenia o zachorowaniu na salmonelozę, listeriozę, kamylobakteriozę, jersiniozę lub o zatruciu jadem kiełbasianym, pałeczką zgorzeli gazowej lub toksyną gronkowcową, co najmniej 2 osób, jeżeli ponadto zachodzi podejrzenie, że źródłem zakażenia są zwierzęta lub środki spożywcze pochodzenia zwierzęcego albo źródłem zakażenia pokarmowego są produkty pochodzenia zwierzęcego, państwowy powiatowy inspektor sanitarny zgłasza ten fakt, w terminie 24 godzin od rozpoznania albo powzięcia podejrzenia o zachorowaniu na chorobę zakaźną co najmniej 2 osób, organom Inspekcji Weterynaryjnej i Inspekcji Ochrony Środowiska oraz ustala, w porozumieniu z tymi organami, sposób postępowania na obszarze powiatu w celu zwalczania tych chorób lub zatruc.

2. Zgłoszenie, o którym mowa w ust. 1, zawiera następujące dane:

- 1) nazwę choroby zakaźnej;
- 2) nazwę biologicznego czynnika chorobotwórczego, jeżeli został zidentyfikowany;
- 3) datę rozpoznania choroby zakaźnej;
- 4) miejsce zamieszkania osób, u których rozpoznano chorobę zakaźną;
- 5) liczbę zachorowań, w tym u dzieci do lat 14;
- 6) liczbę osób hospitalizowanych, w tym dzieci do lat 14;
- 7) wskazanie prawdopodobnego lub potwierdzonego nośnika biologicznego czynnika chorobotwórczego.

§ 6.

Państwowy powiatowy inspektor sanitarny przesyła kopie zgłoszeń, o których mowa w § 4 ust. 2 i § 5 ust. 2, państwowemu wojewódzkiemu inspektorowi sanitarnemu, który w zależności od oceny stopnia zagrożenia epidemiologicznego, ustala, w porozumieniu z organami Inspekcji Weterynaryjnej i Inspekcji Ochrony Środowiska, sposób postępowania na szczeblu województwa w celu zwalczania tych chorób.

§ 7.

1. W przypadku rozpoznania u zwierząt pryszczycy, gorączki doliny Rift, wąglik, gruźlicy, brucelozy, przenośnych gąbczastych encefalopatii, tularemii, wścieklizny, włośnicy, grypy ptasiej lub stwierdzenia w materiale biologicznym pobranym od zwierząt obecności biologicznych czynników chorobotwórczych wywołujących te choroby, powiatowy lekarz weterynarii zgłasza ten fakt, niezwłocznie po rozpoznaniu choroby zakaźnej, organowi Państwowej Inspekcji Sanitarnej i, w terminie 24 godzin od rozpoznania choroby zakaźnej, organowi Inspekcji Ochrony Środowiska oraz ustala, w porozumieniu z tymi organami, sposób postępowania na obszarze powiatu w celu zwalczania tych chorób.

2. Zgłoszenie, o którym mowa w ust. 1, zawiera następujące dane:

- 1) nazwę choroby zakaźnej;
- 2) nazwę biologicznego czynnika chorobotwórczego, jeżeli został zidentyfikowany;

- 3) gatunek zwierzęcia, u którego rozpoznano chorobę zakaźną;
 - 4) datę rozpoznania choroby zakaźnej lub datę stwierdzenia obecności biologicznego czynnika chorobotwórczego;
 - 5) miejsce zamieszkania posiadacza zwierzęcia, u którego rozpoznano chorobę zakaźną, lub stwierdzono obecność biologicznego czynnika chorobotwórczego;
 - 6) prawdopodobne źródło zakażenia ze wskazaniem kraju jego pochodzenia.
3. Powiatowy lekarz weterynarii przesyła kopię zgłoszenia, o którym mowa w ust. 2, wojewódzkiemu lekarzowi weterynarii, który, w zależności od oceny stopnia zagrożenia epidemiologicznego, określa, w porozumieniu z organami Państwowej Inspekcji Sanitarnej i Inspekcji Ochrony Środowiska, sposób postępowania na obszarze województwa w celu zapobieżenia tym chorobom.

§ 8.

W przypadku wykrycia w hodowli drobiu lub innych zwierząt gospodarskich biologicznego czynnika chorobotwórczego o potencjale wywoływania zakażeń pokarmowych, w tym w szczególności z rodzaju *Campylobacter*, *Salmonella*, *Listeria* lub *Yersinia*, powiatowy lekarz weterynarii zgłasza ten fakt, w terminie 24 godzin od wykrycia biologicznego czynnika chorobotwórczego, organowi Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz ustala, w porozumieniu z tym organem, sposób postępowania na obszarze powiatu w celu zapobieżenia zakażeniom pokarmowym u ludzi.

§ 9.

1. W przypadku wystąpienia zmian w środowisku naturalnym, w tym lokalnych lub terytorialnych skażeń środowiska, klęsk żywiołowych, wyższej od obserwowanej w poprzednich latach śmiertelności zwierząt dzikich, które organ Inspekcji Ochrony Środowiska uznaje za mogące stanowić zagrożenie dla zdrowia ludzi lub zwierząt hodowlanych, zgłasza on ten fakt, w terminie 24 godzin od stwierdzenia tych zmian, organom Państwowej Inspekcji Sanitarnej i Inspekcji Weterynaryjnej oraz ustala, w porozumieniu z tymi organami, sposób postępowania na obszarze powiatu w celu zapobieżenia występowaniu tych zmian w środowisku.

2. Zgłoszenie, o którym mowa w ust. 1, zawiera następujące dane:

- 1) rodzaj zdarzenia;
- 2) datę wystąpienia zdarzenia lub okres jego występowania;
- 3) zasięg terytorialny zdarzenia;
- 4) rodzaj zagrożenia dla zdrowia ludzi lub zwierząt hodowlanych.

§ 10.

1. W przypadku gdy właściwy państwowy inspektor sanitarny stwierdzi, w wyniku prowadzonego dochodzenia epidemiologicznego, że nośnikiem zakażenia lub zatrucia pokarmowego mogą być produkty pochodzenia zwierzęcego, informuje o tym właściwy organ Inspekcji Weterynaryjnej.

2. Państwowy inspektor sanitarny, o którym mowa w ust. 1, prowadzi dalsze dochodzenie epidemiologiczne współpracując z właściwym organem Inspekcji Weterynaryjnej.

3. Państwowy inspektor sanitarny, o którym mowa w ust. 1, przedstawia organowi Inspekcji Weterynaryjnej oraz Inspekcji Ochrony Środowiska sprawozdanie z przeprowadzonego dochodzenia epidemiologicznego w terminie miesiąca od dnia jego zakończenia. Sprawozdanie to nie może zawierać danych osobowych osób, u których wystąpiło zakażenie lub zatrucie pokarmowe.

§ 11.

Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

MINISTER ZDROWIA

W POROZUMIENIU
**MINISTER ROLNICTWA
I ROZWOJU WSI**

MINISTER ŚRODOWISKA

¹⁾ Minister Zdrowia kieruje działem administracji rządowej – zdrowie, na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 11 czerwca 2004 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Zdrowia (Dz. U. Nr 134, poz. 1439).

²⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2003 r. Nr 45, poz. 391 i Nr 199, poz. 1938 oraz z 2004 r. Nr 96, poz. 959, Nr 173, poz. 1808 i Nr 210, poz. 2135.

Uzasadnienie

Projektowane rozporządzenie jest wykonaniem upoważnienia ustawowego zawartego w art. 4 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o chorobach zakaźnych i zakażeniach (Dz. U. Nr 126, poz. 1384, z późn. zm.), w którym zobowiązano ministra właściwego do spraw zdrowia, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw rolnictwa oraz ministrem właściwym do spraw środowiska do określenia, w drodze rozporządzenia, form i trybu współdziałania między organami Państwowej Inspekcji Sanitarnej, Inspekcji Weterynaryjnej oraz Inspekcji Ochrony Środowiska w zakresie zwalczania chorób, które mogą być przenoszone ze zwierząt na ludzi i z ludzi na zwierzęta.

Współdziałanie ww. Inspekcji w tym zakresie nie było dotychczas przedmiotem regulacji prawnych.

Współdziałanie Państwowej Inspekcji Sanitarnej z Inspekcją Weterynaryjną oraz Inspekcją Ochrony Środowiska ma na celu usprawnienie działań w zakresie profilaktyki i zwalczania chorób zakaźnych. W szczególności współdziałanie to dotyczy tych chorób, które mogą przenosić się ze zwierząt na ludzi i z ludzi na zwierzęta.

Wykaz chorób, których to współdziałanie powinno dotyczyć w szczególnym stopniu, określa załącznik do rozporządzenia. Niektóre choroby z tej listy stanowiły w przeszłości poważny problem, ale zostały zwalczone (brucelozą, węglik). Stanowią one jednak nadal poważne zagrożenie w przypadku ich zawleczenia lub zastosowania jako narzędzia ataku bioterrorystycznego. Inne choroby zakaźne, takie jak nosaczyna czy melioidoza, nie stanowiły jak dotąd istotnego problemu w Polsce, lecz ich zawleczenie mogłoby taki problem stworzyć. Leptospiroza stanowi problem jako choroba endemiczna w Republice Czeskiej w pobliżu granicy z Polską, istnieje zatem poważna obawa, że nie jest ona w Polsce dostatecznie często rozpoznawana.

Wystąpienie włośnicy u ludzi stanowi istotny sygnał, że został ominięty system badania mięsa przeznaczonego do spożycia lub został popełniony błąd w tym systemie. Wymaga to natychmiastowego powiadomienia Inspekcji Weterynaryjnej. Stwierdzenie zaś obecności włośnic w mięsie przed jego spożyciem stanowi wyraz sprawnego funkcjonowania Inspekcji Weterynaryjnej i nie wymaga powiadamiania Państwowej Inspekcji Sanitarnej, chyba że wskutek popełnionego błędu, stwierdzenie to nastąpiło po przekazaniu mięsa do sprzedaży.

Stwierdzenie przez Inspekcję Weterynaryjną występowania w hodowlach zwierząt zakażeń bakteryjnych mogących stanowić źródło zakażenia dla ludzi powinno być niezwłocznie sygnalizowane Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Rozpowszechnienie zakażeń, szczególnie pałeczkami rodzaju *Salmonella* w hodowlach trzody chlewnej i drobiu, stanowi najczęstszą przyczynę zakażeń pokarmowych w Polsce. Państwowa Inspekcja Sanitarna powinna mieć głos doradczy w działaniach zapobiegawczych podejmowanych przez Inspekcję Weterynaryjną w takich hodowlach i być informowana o ich likwidacji lub zachowaniu po podjęciu odpowiednich kroków w celu zwalczania zakażeń.

Zmiany w środowisku naturalnym mogą być istotną przyczyną, a często również sygnałem, zagrożeń dla zdrowia ludności. Przykłady mogą stanowić powodzie niosące często ze sobą zanieczyszczenia źródeł wody pitnej zawartością ścieków, ale także zanieczyszczenia chemiczne gleby, wód i powietrza.

Sygnałem istotnym z punktu widzenia zagrożenia epidemią może być masowe występowanie niektórych zwierząt dzikich lub obserwacje wskazujące na wzrost pomoru zwierząt dzikich. Takie zdarzenia, które w opinii Inspekcji Ochrony Środowiska mogą stanowić sygnał o zagrożeniu dla zdrowia ludności powinny być, w terminie 24 godzin, zgłaszane przez organy Inspekcji Ochrony Środowiska organom Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz Inspekcji Weterynaryjnej.

W przypadkach zachorowań grupowych, a szczególnie w przypadkach ognisk epidemicznych zatruc i zakażeń pokarmowych zasadniczą sprawą pozostaje sprawnie przeprowadzone dochodzenie epidemiczne. Jeżeli wstępne dane takiego dochodzenia wskazują na produkty pochodzenia zwierzęcego jako na źródło zakażenia, dochodzenie powinno być kontynuowane w hurtowniach, ubojniach i hodowlach, które mogą stanowić źródło pierwotne lub rezerwuar czynnika chorobotwórczego. W takich przypadkach dochodzenie w tych instytucjach powinno być kontynuowane przez państwowych inspektorów sanitarnych (we współpracy z właściwym organem Inspekcji Weterynaryjnej) którzy rozpoczęli opracowanie ogniska epidemicznego niezależnie od tego, kto w warunkach prawidłowych (gdy epidemia nie występuje) sprawuje nadzór sanitarny nad tymi instytucjami. Jest to zasada powszechnie respektowana w krajach Unii Europejskiej i w USA.

Ocena Skutków Regulacji

1. Podmioty, na które oddziałują projektowane regulacje.

Rozporządzenie to obejmuje organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej, Inspekcji Weterynaryjnej oraz Inspekcji Ochrony Środowiska.

2. Konsultacje społeczne

W ramach przeprowadzonych konsultacji społecznych projekt został przedstawiony Konsultantowi Krajowemu ds. Chorób Zakaźnych oraz Konsultantowi Krajowemu ds. Epidemiologii, którzy nie zgłosili uwag do przedmiotowego projektu.

3. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego.

Regulacje zaproponowane w projekcie rozporządzenia nie będą miały wpływu na sektor finansów publicznych.

4. Wpływ regulacji na rynek pracy.

Regulacje zaproponowane w projekcie rozporządzenia nie będą miały wpływu na rynek pracy.

5. Wpływ regulacji na konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki.

Regulacje zaproponowane w projekcie rozporządzenia nie będą miały wpływu na konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki.

6. Wpływ na sytuację i rozwój regionów.

Regulacje zaproponowane w projekcie rozporządzenia nie będą miały wpływu na sytuację i rozwój regionów.

7. Wpływ regulacji na zdrowie ludzi.

Proponowane rozporządzenie ma na celu zapobieganie chorobom odzwierzęcym u ludzi, a w szczególności zakażeniom pokarmowym stanowiącym istotną przyczynę zachorowań w naszym kraju.

Projektowana regulacja jest zgodna z prawem Unii Europejskiej.